

Cap a un nou model territorial

Les noves tendències de la premsa comarcal

Jaume Guillamet*

La consolidació del ressorgiment de la premsa comarcal ha estat acompanyada de la dinamització en el seu si de noves tendències. No podia ser d'altra manera. La premsa comarcal s'ha reafirmat com un model històric d'informació específic de Catalunya i alhora s'ha constatat l'inici d'un procés d'adaptació l'actual sistema de mitjans de comunicació. En tot cas, tampoc aquest no ha configurat encara un model estable i acabat, sinó que ens trobem també, tot just, en l'inici d'un procés profund de transformació, caracteritzat per una hegemonia general dels mitjans audiovisuals –ràdio i televisió–, per la reducció dels tradicionals diaris d'informació general a una fracció minoritària de públic i a una funció d'influència i per l'eventual ampliació de la implantació catalana de mitjans de comunicació de fora de Catalunya.

El model històric territorial de la premsa catalana ha estat definit (1) per l'existència d'una premsa d'abast català editada a Barcelona, amb una difusió territorial relativa i una influència social reconeguda, i la d'una premsa comarcal que ha reproduït a escala i segons el nivell demogràfic i socio-cultural de cada comarca el sistema informatiu clàssic de diaris i periòdics informatius i de revistes especialitzades. Aquest model històric i descentralitzat de la premsa catalana no havia estat modificat substancialment durant el franquisme –la millora de les comunicacions va comportar una forta penetració de les revistes temàtiques d'interès general, però només de manera relativa i limitada la dels diaris– i la renúncia implícita dels diaris de Barcelona a desenvolupar el model europeu de

«diaris regionals» ha permès una plena recuperació de la premsa comarcal. Així, el ple ressorgiment de la premsa comarcal registra ara l'existència bàsica en el seu si de dues tendències. En primer lloc i en el nivell més elemental, la potenciació de les publicacions locals, fins i tot en les poblacions més petites, en una línia de clara superació de la pròpia tradició històrica. Si la **Història de la Premsa Catalana** de Joan Torrent i Rafael Tasis (2) havia registrat un total de 201 poblacions catalanes amb premsa pròpia fins al 1939 els càlculs del períodes 1939-1975 i 1975-79 (3) ens donen les xifres progressives de 138 i 201, total aquest prou superat de 1980 ençà. Unes xifres i altres són aproximades i hauran de ser revisades quan disposem d'estudis locals detallats, però en qualsevol cas són una mostra innegable de la tendència del sector.

La «petita publicació»

La «petita publicació», nom adoptat de manera informal en el I Congrés de la Premsa Comarcal (Canyamars, Maresme, 1981), ha estat històricament, i ha torna a ser, l'esglaió primer i bàsic de la premsa comarcal. L'extraordinària vitalitat, caracteritzada alhora per una notable «moviment demogràfic» –altes i baixes– d'aquest grup, és la dada més expressiva del creixement quantitatiu i de l'expansió territorial de la premsa comarcal. És també, lògicament, el que més fa variar el nombre total de poblacions amb premsa pròpia d'un any a un altre.

La xifra de 201 poblacions comptabilitzada a partir de l'obra de Torrent i Tasis correspon a un període històric d'un segle i mig en el sentit

més ampli, en el si del qual el període de més producció periodística correspon al període final de 1900-1939. Pel que fa a les dades recents d'elaboració pròpia també esmentades, tenim 138 poblacions de 1939-75 i 63 més, fins a 201 també, només en quatre anys. Això ja ens revela quina és la intensitat que ha pres des del final del franquisme la creació de publicacions locals. L'any 1979 (4) el nombre de poblacions era no altre que de 159 i per l'any 1982, l'**Estadística de Comunicació Local a Catalunya** (5) ens dona la xifra de 258 municipis amb mitjans de comunicació, incloent premsa comarcal, municipal, cultural, de barri i emissores municipals, lliures i privades. Tot i que aquest darrer còmput acull més varietat de publicacions que no l'estricta publicació d'informació local contemplada en els anteriors, la intensitat del procés de creixement és absolutament versemblant i significatiu.

Amb tot, la «petita publicació»

- 1) GUILLAMET, Jaume: Una visió històrica de la premsa comarcal. «Arrel», núm. 1. Barcelona, abril 1981.
- GUILLAMET, Jaume: La premsa comarcal. Un model català de periodisme popular. En premsa. Departament de Cultura de la Generalitat.
- 2) TORRENT, Joan, TAVIS, Rafael: Història de la premsa catalana. Editorial Bruguera. 2 volums. Barcelona, 1966.
- 3) Dades del Cens Provisional General de la Premsa Comarcal 1939-81 i del Cens Provisional de la Premsa Comarcal 1979, inclosos en l'obra La premsa comarcal citada a la nota 1.
- 4) Id.
- 5) UDINA, Ernest: Anàlisi i Estadística de la Comunicació Local a Catalunya. «Arrel», núm. 3. Barcelona, abril-setembre 1982.

*Periodista. Investigador de premsa.

La premsa comarcal és un model històric d'informació específic de Catalunya

representa només una cara, potser la més representativa d'aquest «model català de periodisme popular» que és la premsa comarcal, però no del tot significativa de la seva realitat actual. L'any 1979 i a les 159 poblacions amb premsa pròpia hi comptabilitzàvem un total de 201 publicacions –xifra curiosament repetitiva– de les quals 154 eren revistes d'aparició mensual o inferior, és a dir la «petita publicació», 39 periòdics d'aparició setmanal o superior i 8 diaris. Ara bé, la mitjana de difusió per número de cada tipus de publicacions eren inversament proporcionals: 8 diaris amb una mitjana de 5.514 exemplars de difusió per número, 39 periòdics amb una mitjana de 2.389 i 154 revistes amb una mitjana de 712.

La primera explicació és de pura lògica: la «petita publicació» correspon a petites poblacions i per tant els seus tiratges són reduïts. Ens trobem, d'altra banda, davant d'un fenomen que no és estrictament periodístic, sinó que té alhora un clar vessant associatiu i d'activisme cultural, com es desprèn de la seva vinculació gairebé majoritària a entitats locals, parròquies o ajuntament. Hi ha un altre aspecte, però, a considerar, que marca un canvi qualitatiu decisiu i que caracteritza l'altra tendència bàsica de l'actual premsa comarcal: l'existència d'un nucli consistent de diari i periòdics de caire professional o en vies de professionalització.

La premsa d'empresa

Tocant a la premsa comarcal, cada vegada més caldrà distingir, en parlar-ne, si es fa referència a la «petita publicació» o a la que sense embuts convé començar a tenir com a premsa d'empresa. Aquesta és l'altra gran tendència, que s'ha accentuat notablement d'ençà de 1979. Amb la curta distància d'observació present, 1979 és un any fita. És l'any decisiu d'El 9 Nou de Vic, i de Regió 7 de Manresa i el d'aparició de Punt Diari de Girona. Són els tres exponentes més destacats d'aquesta tendència a fer una premsa comarcal competitiva en el mercat de la premsa professional. En són, a més, tres exponentes reeixits.

D'ençà de 1939 la premsa d'empresa a comarques s'havia limitat als diaris mal

anomenats provincials de Girona, Lleida i Tarragona i als locals de Sabadell, Terrassa i Manresa. Tots menys un eren del Movimiento i responien per tant a un model empresarial **sui generis** i en cap cas fruit d'iniciatives socials.

Nogensmenys, el «Diario de Lérida», aparegué l'any 1966 amb vinculacions indirectes amb el bisbat de Lleida, de manera que es tractava també d'una iniciativa empresarial especial.

El sorgiment de la premsa comarcal d'empresa, al capdavall, acaba tenint una singularitat de signe contrari. No es tracta d'iniciatives empresarials típiques sinó de la potenciació i la reconversió del sistema d'accionariat popular que al llarg dels anys setanta havia estat adoptat justament per grups promotors de base com a substitutori de la manca de disponibilitat de capitals en el sector.

En els casos d'El 9 Nou i de Regió 7 ni les fórmules jurídico-financeres adoptades ni l'extracció social dels seus promotors no feien preveure d'entrada la seva conversió en empreses periodístiques professionalitzades i competitives, producte sens dubte d'una gestió encertada i d'un èxit de mercat tan ràpid com, sobretot en el cas de Vic, també aclaparador. El cas de Punt Diari presenta algunes variacions, ja que la fórmula inicial ofereix un caràcter més híbrid i el seu procés de consolidació empresarial i expansió de mercat coincideix amb una modificació del model inicial i una aportació decisiva de capital privat.

La fixació de 1979 com un any fita no és pas anecdòtica. Bé que 1978 és l'any que registra un nombre més gran d'aparició de publicacions, 1979 registra en canvi una clara tendència a la consolidació del procés i s'apunten clarament les noves tendències que poden configurar el futur. Aquest any, d'altra banda, ja és un fet la plena normalització empresarial de l'antiga premsa comarcal del Movimiento –llevat dels tres diaris de les capitals de província–, bé que per la via, discutible jurídicament però consentida políticament, de la seva privatització **de facto** pels seus propis responsables anteriors.

L'aparició clara, doncs, d'una premsa d'empresa en el conjunt de la premsa comarcal té importància en si mateixa pel que significa d'instrument imprescindible per al bon funcionament de la trentena llarga de periòdics setmanals, bisetmanals i fins trisetmanals existents a tota una sèrie de ciutats petites i mitjanes. Interpretat des d'un punt de vista polític, el fenomen té un caràcter inequívoc de normalització, atès que amb anterioritat, durant el franquisme, la no existència de formes empresarials convencionals va ser deguda també, bé que no pas únicament, a causes polítiques. La utilització restrictiva per part del govern de Madrid de la inscripció en el Registre d'Empreses Periodístiques així com dels recursos sancionadors establerts per la Llei de Premsa de 1966, va dur sovint els grups promotors de publicacions a emparar-se sota la protecció jurídica d'entitats culturals i recreatives, parròquies i altres fórmules atípiques.

Cap a un nou model territorial

Si la primera nova tendència apuntada, protagonitzada per la «petita publicació», tenia una doble dimensió –l'augment quantitatiu del nombre de publicacions de la premsa comarcal i alhora l'ampliació de la cobertura territorial superant el nombre de poblacions amb premsa pròpia registrat en el període històric–, aquesta segona tendència, la de la premsa d'empresa, té també una segona dimensió de caire territorial i que és la que li dona una veritable importància quantitativa i qualitativa, així com n'apunta una notable projecció de futur. S'està apuntant clarament cap a un nou model territorial, no tan sols de la premsa comarcal sinó de la pròpia premsa catalana com a conjunt.

La simple normalització empresarial, per si mateixa, ja és un fenomen prou remarcable, sens dubte. Així, fent excepció dels diaris, s'han configurat dos grans grups de publicacions locals i comarcals a afectes de difusió i de fórmules d'organització jurídico-financeres. La «petita publicació», pròpia en general de les poblacions de menys de deu mil habitants, que respon a un fenomen

La petita publicació es
l'esglauó primer i bàsic
de la premsa comarcal

mixt periodístic-associatiu i els periòdics, setmanals o de periodicitat superior, propis de les ciutats petites i mitjanes, siguin o no caps de comarca, dotats ja d'estructures empresarials mínimes, ja sigui a càrrec d'editors individuals, societats anònimes d'accionariat popular o societats anònimes convencionals.

La novetat més significativa es produeix pel fet que alguns d'aquests periòdics es formulen objectius informatius i territorials de més abast, la qual cosa comporta també un desenvolupament empresarial més gran i que, alhora, sorgeixen iniciatives noves en aquest mateix sentit. Abans d'entrar en aquesta anàlisi, potser convé deixar establert que la inversió de capital privat comença a esdevenir ja un fet normal. La fórmula de l'accionariat popular, en canvi, tot i l'èxit assolit amb **El 9 Nou** i **Regió 7**, no sembla ser la que hagi de dur el pes d'aquesta expansió, tant per les seves pròpies limitacions, sobretot pel que fa a la dificultat de refinançament, com per la desaparició de les dificultats polítiques anteriors a la formació d'empreses periodístiques, com, també, per l'interès que el sector mateix sembla haver començat a desvetllar en la iniciativa privada.

El nou model territorial que s'apunta entre la premsa comarcal per part d'aquesta premsa d'empresa abasta dos nivells. El més general i diria que més tradicional és el procés de cobertura informativa comarcal a càrrec de periòdics situats en els respectius caps de comarca. La novetat actual és que aquest àmbit informatiu comarcal de sempre proclamat als periòdics de ciutat, s'assaja ara de manera efectiva, no tan sols com a premsa d'influència sinó com a autèntica premsa d'informació general comarcal, anant a cercar el màxim possible, ja sigui en termes absoluts o només relatius, tant en el tractament de la vida dels pobles com en la difusió real dels periòdics. L'aspecte més renovador és el tocant a la creació d'àmbits informatius intercomarcals, no solament no coincidents amb els clàssics de les províncies, sinó que acostats als conceptes més històrics de

regionalitats interiors de Catalunya. Un àmbit i l'altre el comarcal i l'intercomarcal, topen ara, però, amb un obstacle inesperat i clarament tardà amb relació als corrents europeus de territorialització de la premsa, però no per això menys important de cara al futur desenvolupament d'aquestes noves tendències de la premsa comarcal. A començaments dels anys 80, al diari **El Periódico de Catalunya** es posa a fer seriosament allò que no va ser capaç de dur a terme els anys 60 **El Correo Catalán**, seguint els models europeus dels 50: un diari regional amb múltiples edicions comarcals.

Quàn semblava acceptat, si més no tàcitament, que la premsa diària de Barcelona havia renunciat a una cobertura exhaustiva de la informació comarcal segons el model esmentat, renúncia implícita que explica en gran part el nivell de ressorgiment assolit per la premsa comarcal i al capdavant la pròpia formulació de les tendències exposades en aquest article, quan menys hom s'ho esperava, doncs, ha saltat la llebre. I ha estat el més recent dels diaris apareguts a Barcelona, **El Periódico de Catalunya**, que reuneix encara tres característiques més que cal tenir presents: que pertany a un empresari de premsa nou i atípic; que correspon a un model de diari, el popular-sensacionalista, no explotat amb èxit fins al moment a Catalunya, i que ha resultat ser el que en més poc temps ha aconseguit una quota més alta de mercat, posant-se en el segon lloc dels diaris catalans i també entre els primers de tots els espanyols.

L'operació comarcal d'**El Periódico**, encetada ja amb èxit a algunes comarques de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, ve avalada, d'altra banda, per la creació d'una infraestructura de la més moderna tecnologia electrònica i informàtica aplicada a les arts gràfiques. Des d'un punt de vista empresarial es tracta d'una operació d'un nivell europeu indubtable, que en cosa de pocs mesos ha introduït un element de distorsió considerable en les expectatives de reconversió i expansió de la premsa comarcal i que representa un factor decisiu de cara a la configuració d'un nou model territorial de la premsa catalana.

No es qüestio de fer pronostics, però si d'analitzar fins allà on sigui possible ara com ara el joc de factors que ens és apreciable. La pregunta elemental que es varen fer les publicacions comarcals mateixes que varen rebre l'oferiment inicial d'**El Periódico** de convertir-se en el seu suplement diari a la comarca respectiva no és altra que aquesta: ¿pot un diari de Barcelona recuperar el temps perdut i el terreny guanyat mentrestant per la premsa comarcal? ¿O podrà la premsa comarcal, malgrat l'evident desequilibri de forces, esdevenir una mena de David casolà que si no venç almenys pugui defensar la quota de mercat assolida fins ara, davant el Goliat empresarial barceloní?

Cal valorar, en primer lloc, les raons que varen dur alguns periòdics a rebutjar la temptació inicial com a factors no econòmics a capitalitzar per la premsa comarcal: la identitat comarcal davant la imatge de subordinació a un diari gran de la capital; la apropiada independència; la claredat de l'opció lingüística catalana, davant l'acompanyament d'un diari en castellà; la subordinació de l'acte de compra, amb l'obligació de comprar també el diari; la reducció, com a conseqüència, de l'univers de lectors anterior als que ho són del diari-dida. El fet és que només dos setmanaris, tots dos de brillant executòria en el ressorgiment de la premsa comarcal però també ambdós amb clares limitacions de finançament, acceptaren el contracte d'associació amb **El Periódico**. **El Maresme** de Mataró i **Grama** de Santa Coloma de Gramanet, que així passen a ser diaris complementaris de l'esmentat, inauguren una figura fins a ra inèdita, almenys a Espanya: diaris jurídicament independents però de fet subordinats en l'acte de venda. A les altres comarques on s'ha experimentat la fórmula -Barcelonès, Baix Llobregat, Garraf i Alt Penedès- **El Periódico** ha optat per crear-hi sengles suplement propis.

Hi ha una dada que potser podria ser un indicatiu de quina pugui ser l'evolució futura: tant **El Maresme** com **Grama** pertanyen a ciutats i comarques decididament immerses en l'àrea immediata d'influència demogràfica,

El sistema d'accionariat popular està en la base promotora de les publicacions comarcals

social i econòmica de la Gran Barcelona. El gener de 1983, l'experiència de **Gramma** arribà moderadament a terme amb la desaparició de la revista.

La reordenació comarcal

Una ràpida anàlisi de les tendències territorials de la premsa comarcal potser ens permetrà un acostament més precis a aquesta problemàtica i potser ens donarà també algunes pistes de l'evolució a mig termini. Les comarques que aquesta darrers anys han renovat i consolidat de manera més certa un model propi de cobertura informativa són les següents.

A la província de Girona: Alt Empordà –setmanaris **Hora Nova** i **L'Empordà**, a Figueres–; Garrotxa –setmanaris **L'Olotí** i **La Comarca d'Olot** a Olot–; Gironès –diaris **Los Sitios** i **Punt Diari** a Girona–.

A la província de Barcelona: Maresme –trisetmanal **Crònica de Mataró** i setmanari **El Maresme** a Mataró–; Vallès Oriental –setmanaris **Revista del Vallès**, **Plaça Gran** i **Comarca al Dia** a Granollers–; Osona –bisemanari **El 9 Nou** i setmanari **Ausona** a Vic–; Bages –diari **Gazeta de Manresa** i trisetmanari **Regió 7** a Manresa–; Anoia –bisemanari **Igualada** i setmanari **Aiona** a Igualada; Alt Penedès –setmanaris **La Voz del Penedès**, **Tothom** i **El 3 de Vuit** a Vilafranca del Penedès; Garraf –setmanari **Diari de Vilanova** a Vilanova i la Geltrú.

A la província de Lleida: Segrià –diaris **La Mañana**, **Diario de Lérida** i **Segre** a Lleida–; Urgell –setmanari **Nova Tàrraga** a Tàrraga.

A la província de Tarragona: Tarragonès –diari **Diario Español** i setmanari **Crònica** a Tarragona; Baix Camp –setmanaris **Reus** i **La Voz de la Costa Dorada** a Reus–; Alt Camp –setmanaris **Juventut de l'Alt Camp** a Valls–; Baix Ebre –setmanaris **La Voz del Bajo Ebro** i **Ebre Informes** a Tortosa.

La llista correspon només a comarques amb periòdics d'abast comarcal sòlid. N'hi ha d'altres amb periòdics locals però sense ple abast comarcal. EL Vallès Occidental, a la província de Barcelona, seria un cas excepcional perquè hi ha sengles diaris a Sabadell i a Terrassa –**Diario de Sabadell** i **Diario**

de Terrassa– i setmanaris a altres poblacions –**Rubricata** de Rubí i **Setmanari Montbui** a Caldes de Montbui–, però cap de propiament comarcal. A l'altra extrem trobaríem el Ripollès i la Cerdanya, a la província de Girona, amb sengles revistes locals, **El Ripollès** de Ripoll i **Rufaca** de Puigcerdà. Entremig, una varietat, entre la qual destaquen Baix Empordà, amb el setmanari **Ancora** a Sant Feliu de Guixols, però cap a la Bisbal, i la Selva, amb el setmanari **Recull** a Blanes, però només una revista mensual a Santa Coloma de Farners.

En un estadi superior trobem diaris i periòdics d'àmbit intercomarcal. En el primer nivell, els clàssics diaris mal anomenats provincials de Girona, Lleida i Tarragona, tradicionalment diaris bàsicament locals de les respectives capitals amb una incidència desigual en els seus conjunts comarcals, però actualment en procés de recomposició d'influències. En aquest nivell, l'experiència de **Punt Diari** significa un revulsiu notable. Nascut amb una voluntat política d'intercomarcalitat, i no pas de provincialitat, ha cobert d'entrada a més de la pròpia del Gironès les comarques desateses del Ripollès i la Cerdanya, i sobretot les comarques desestructurades informativament del Baix Empordà i la Selva, i aspira a cobrir també l'Alt Empordà i la Garrotxa, amb models comarcals consolidats i renovats, a més d'intentar una expansió a l'Alt Maresme, ja província de Barcelona.

Els assaigs de premsa intercomarcal no provincial varen tenir un precedent frustrat en el setmanari **Mestral** (1978), editat a Reus i amb voluntat de cobertura de totes les comarques meridionals, bé que amb preferència l'anomenat «triangle del Camp», que té els altres dos vèrtex a Tarragona i a Valls. Ben altre ha estat, en canvi, fins ara, el resultat de les experiències assajades per **El 9 Nou** de Vic i **Regió 7** de Manresa als conjunts comarcals respectius. **El 9 Nou**, una vageda creat un mercat propi de notable amplitud a la comarca d'Osona, ha eixamplat la seva cobertura a la del Ripollès, que junt amb la Cerdanya forma la Regió VI definida per la Divisió Territorial de 1936, amb capital a Vic.

Regió 7, per la seva banda, ja denota simplement amb el nom triat pel periòdic, ja gairebé de caràcter diari, la seva voluntat de cobertura periodística de la Catalunya central. La Divisió Territorial de 1936 incloïa a la Regió VII, amb capital a Manresa, les comarques de Bages, Berguedà i Anoia, totes tres de la província de Barcelona, i el Solsonès, de la de Lleida. En el moment d'aparició de **Regió 7**, hi havia a Manresa el diari **Gazeta de Manresa**, d'abast bàsicament local, i a Igualada el bisemanari **Igualada** i el setmanari **Vida**. Al cap de quatre anys, **Regió 7** ha esdevingut el periòdic intercomarcal de Bages, Berguedà i Solsonès –comarques aquestes dues només amb algunes publicacions locals la primera–, mentre que l'Anoia desenvolupa el seu propi model comarcal, potenciat per la recent aparició del setmanari **Aiona**.

La tercera experiència d'intercomarcalització de la premsa comarcal és l'encetada el 1982 pel setmanari **El 3 de Vuit** de Vilafranca del Penedès per l'Alt Penedès, de la província de Barcelona, i el Baix Penedès, de la de Tarragona. No prenem en consideració aquí alguns casos de revistes mensuals o bimestrals d'abast intercomarcal, corresponents al grup de la «petita publicació».

Esglaonament de cobertures

Com a conseqüència d'aquests fenòmens, en algunes comarques es produeixen esglaonaments de cobertures informatives que mereixen d'entrada, i a l'expectativa del desenvolupament que prenguin, consideracions diferents. Així és ben diferent el cas de la Regió VII, dels dos Penedès i d'Osona que els de la província de Girona. Al Bages, el Berguedà i el Solsonès ens trobem amb dos nivells complementaris de premsa comarcal: les revistes locals i el periòdic intercomarcal. Al conjunt dels Penedès, un periòdic intercomarcal, periòdics locals-comarcals i revistes locals. A Osona, un bisemanari i un setmanari comarcals i una sèrie de setmanaris i revistes locals. Aquest doble nivell local

El conjunt de nous fenòmens fa que ens trobem davant un procés dinàmic i obert amb expectatives diferents segons les zones

—comarcal/intercomarcal es veu complicat en canvi a la província de Girona, almenys en les comarques d'Alt Empordà, Garrotxa i Ripollès. En les dues primeres comarques, amb models comarcals propis consolidats, **Punt Diari** hi assaja l'establiment d'un superior nivell intercomarcal, mentre que al Ripollès s'hi creuen dues tendències intercomarcals des de Vic i Girona respectivament, bé que una és bisetmanal i l'altra diària. En aquest estadi inicial de desenvolupament l'únic que es pot dir és que una excessiva superposició de cobertures sembla d'entrada conflictiva i que, en cas de mantenir-se, el resultat ha de ser una limitació mútua entre elles. La consolidació d'un triple nivell de cobertura territorial de la premsa d'informació —revista local, periòdic o diari comarcal o intercomarcal, i diari d'informació general d'abast català— sembla l'horitzó més raonable, atesa l'experiència recent, sobretot a Osona i a les tres comarques citades de la Regió VIII.

En els casos del'Alt Empordà i la Garrotxa, l'èxit eventual de l'expansió intercomarcal de **Punt Diari** hauria de significar en tot cas una reducció del paper dels respectius setmanaris de Figueres i Olot. El fenomen invers probablement no seria possible sense l'augment de la periodicitat i de la professionalització d'alguns dels actuals setmanaris. El conflicte d'influències de Vic i Girona al Ripollès, finalment, pot veure's influit per un factor exogen com la nova divisió territorial de Catalunya i segons quina sigui la capitalitat intercomarcal sobre la qual hagi de bascular en el futur la comarca de Ripoll.

Ens trobem, doncs, davant una situació nova, la dinàmica del qual procés és en funció també de la direcció que segueixi l'expansió comarcal d'**El Periòdic**, així com les decisions que es preguin sobre el futur dels antics diaris del Movimiento de Girona, Lleida i Tarragona. Reproduint una mica les tendències de la premsa comarcal, **El**

Periòdic està actuant amb edicions subcomarcals —edició amb **Gramma**—, comarcals —edició amb **El Maresme** i al Baix Llobregat— i edicions intercomarcals —edició Regió 3 que comprèn Garraf, Alt Penedès. El gran buit periodístic de les comarques de ponent sembla en principi que hagi de ser resolt des de Lleida, actualment amb tres diaris, bé que amb una zona problemàtica com són les comarques del Pirineu, Cerdanya inclosa, tant per la distància, com per les males comunicacions, l'escassa població i els problemes d'identitat amb Lleida. Les comarques meridionals, tant les que giren entorn l'eix Tarragona Reus com les que ho fan entorn de Tortosa, estan servides actualment tan sols per l'antic diari del Movimiento de Tarragona, d'escassa incidència, i només Alt Camp, Baix Camp i Baix Ebre compten amb models comarcals consolidats. No havent-se registrat aquest darrers anys iniciatives empresarials consistentes, aquest conjunt, que comprèn de fet tota la província de Tarragona, apareix com el més necessitat i el més susceptible alhora de novetats immediates, sigui des del camp de la premsa comarcal o des del de l'expansió territorial de la de Barcelona.

A la vista d'aquest conjunt de fenòmens, l'única conclusió possible és que ens trobem davant un procés dinàmic i obert amb expectatives diferents segons les zones. No és gens desencertat pensar que probablement s'arribarà a un mapa mixt i que en definitiva aquesta expansió territorial de diaris de Barcelona, de moment protagonitzada tan sols per un, pot arrelar d'entrada en aquelles comarques mancades d'iniciatives pròpies. En tot cas, no s'ha d'oblidar que la progressiva diferenciació de l'oferta dels diaris de Barcelona entre si i, sobretot, les característiques específiques d'**El Periòdic**, fa que l'eventual implantació d'aquest en algunes comarques no tanca la possibilitat d'una premsa comarcal pròpia que cobreixi altres sectors de públic. Altra cosa fóra que altres diaris de Barcelona es decidissin a fer també una opció semblant. Però això ara com ara seria una simple hipòtesi. ■

REVISTA DE GIRONA

¹³ reduccions

revista de poesia

